

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАБЛЕННЯ СЯУЗА ПІСЬМЕНІКАЎ БССР.

№ 39 (1573)

Пятніца, 19 мая 1961 года

Цана 4 кап.

ТВАРЫЦЬ ДЛЯ НАРОДА—ГЭТА ШЧАСЦЕ

Трэцяму Усесаюзнаму з'езду савецкіх архітэктараў

Дарагія таварышы!

Цэнтральны Камітэт Камуністычнай партыі Савецкага Саюза і Савет Міністраў ССРП гораха вітаюць трэці Усесаюзна з'езд савецкіх архітэктараў і ў яго асабе ўсіх архітэктараў нашай краіны.

Савецкі народ, ажыццяўляючы сямігадовае план развіцця народнай гаспадаркі краіны, у гіганцкіх маштабах разгарнуў будаўнічыя работы. Ніколі яшчэ будаўніцтва на савецкай зямлі не вялося такімі імклівымі тэмпамі, з такім размахам і шырокім выкарыстаннем індустрыяльных метадаў, як у нашы дні. Толькі за першыя два гады сямігадокі ўведзена ў строй больш чым дзве тысячы буйных прадпрыемстваў прамысловасці і транспарту, у гарадах і рабочых пасёлках пабудавана 4 мільёны 600 тысяч квадратных метраў.

Тэтыя дасягненні радуць савецкіх людзей. Але наперадзе яшчэ больш адказныя задачы. Нам трэба за сямігадовае ўвесці ў строй звыш тысяч буйных прамысловых прадпрыемстваў, пабудавачь 15 мільёнаў кватэр, выканаць велізарны аб'ём будаўніцтва ў вёсцы.

У сучасных умовах назрела ўзрастае роля і значэнне савецкай архітэктуры. За апошнія гады была праведзена сур'язная перабудова савецкай архітэктуры. Дзейнасць архітэктараў стала больш адпавядаць надзённым патрабам народа, патрабаванням эканомікі, індустрыялізацыі будаўніцтва і развіцця тыпавага праектавання. Разам з усімі будаўнічымі архітэктары прымаюць актыўны ўдзел у ажыццяўленні гіганцкіх планаў капітальнага будаўніцтва, праводзяць важную дзяржаўную работу па планіроўцы і забудовы гарадоў, пасёлкаў і сёл, па праектаванні і будаўніцтву прамысловых, жылых і грамадскіх будынкаў.

У той жа час неглыба і істотныя недахопы ў развіцці нашай архітэктуры. У практыку планіроўкі і забудовы гарадоў марудна ўкараняюцца прагрэсіўныя гарадабудаўнічыя раённыя. Народа праектуюцца і ўводзяцца будынкі, недастаткова зручныя для працы і быту людзей, непрыватныя па знаходворам выглядзе, адсталыя па сваім тэхнічным вырашэнню, неэканамічныя ў будаўніцтве і эксплуатацыі. Якасць тыпавых праектаў у многіх выпадках не адпавядае сучасным патрабаванням.

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ
КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ
САВЕЦКАГА СЯУЗА

САВЕТ
МІНІСТРАЎ ССРП

НЕЗАБЫЎНАЕ

Я перачытаю знамянальны артыкул М. С. Хрушчоў «Да новых поспехаў літаратуры і мастацтва» і прыгадаю летаўную ліпенскую сустрэчу з кіраўніком партыі і ўрада. Прыгадаю... Не, не тое слова, — гэта сустрэча незвычайная, яна незвычайна засталася ў памяці. Я зноў і зноў адчуваю яе чыпчыню, бачу ўсё да адрыву.

— Па Кашырскіх шашы едзем мы на ўрадавую дачу. У складзе Беларускай дэлегацыі разам з пачыннымі мастакамі і група пісьменнікаў: Кандрат Крапіва, Аркадз Купалаш, Максім Танк і я. Гаворым аб чаканай сустрэчы. Марым. Але... усё перасягнула нашы мары і меркаванні.

Стаяў ясны сонечны дзень. І такой жа яснай і сонечнай была гэтая сустрэча — ад першай да апошняй хвіліны. Мы сустрэліся з кіраўніком партыі і ўрада. Сустрэліся з Мікітам Сяргеевічам. Нас захапіла яго кіпучая энергія, жыццярэаднасць. Які звычайна, ён многа, трывае і дасцігна жартуе. То адна, то другая група акружае Мікіту Сяргеевіча, і для кожнага з нас ён знаходзіцца і добрае слова, і сардэчны жарт. Ён ведае многіх пісьменнікаў. То ён вітае Міхаіла Шалахава з затрыманням Ленінскай прэміі і моцна абдымае яго, то па-сяброўску гутарыць з Канстанцінам Фядзіным, то ў коле ўкраінцаў натхненна спявае ўкраінскія песні.

Нас глыбока ўсхвалявалі яго выказванні аб літаратуры і мастацтве. Мы ганарымся той высокай адзнакай, якую дае партыя вуснамі сваёму кіраўніку вучоным, дзеячам літаратуры і мастацтва: «Мы задавалены вашай дзейнасцю, таварышы!» Такая высокая адзнака нашай сціплай дзейнасці радуе і абавязвае нас. Памятаю, я сядзеў усхваляваны, арыляючы ўсё думкай, што зрабілі мы, беларускія пісьменнікі. І што трэба далей рабіць нам, каб апраўдаць вялікае довер'е партыі. Так, зроблена многае: беларускія пісьменнікі заўсёды імкнуліся дапамагчы партыі, дапамагчы сваёму народу ў паспяховым ажыццяўленні вялікіх задач. Многія творы нашых літаратараў знайшлі дарогу да сэрца чытача. Мы з'яўляемся сведкамі нябачанага росквіту нашай многаназальнай, у тым ліку і беларускай літаратуры. І ўсё гэта дзякуючы чуйным клопатам аб нас роднай Камуністычнай партыі, нашага роднага Савецкага ўрада.

Нідзе ў свеце няма такіх спрыяльных умоў для развіцця талентаў, як у нашай краіне. Мне нядаўна дэвіся пабываць у Злучаных Штатах Амерыкі. Спраўдзіла літаратура — літаратура, якая глыбока адлюстроўвае жыццё, — там мала цікавіцца, і ў гэтым трагедыя савецкай пісьменніцкай. Моладзь у большасці сваёй не прывыкла да чытання кніг. Рок-рол, тэлевізор з гэнгстэрскімі і сексуальнымі фільмамі. Я бачыў адзін з такіх фільмаў, і мне стала крыўдна за амерыканскую моладзь — як можа быць звычайна кожнага. А гэты ж, з даваду сказаць, «духоўны карч» па-стаўляючы «свабодны мастак». Так, незвычайна і несамая «свабодна».

Або такія прыклады. Некалькі год назад у гутарку ў Стагале з адным вядомым шведскім рабочым паэтам. Яму ўжо каля сямідзесяці год, і як гаварыў ён, ніводнага года не мог прыжыць на літаратурны заробкі. Каб жыць, існаваць, яму доводзіцца выконваць самую рэзную, часта фізічна цяжкую работу. А ў Нервегі адзін пісьменнік расказаў мне, што ў яго краіне ёсць два сядзімы пісьменнікаў. Я спытаў, якая ж розніца паміж імі. Ён пачаўшы пачымаць: «Нікакая». Ну, якая розніца ў ідэалогіі? — дапытаўся я. Паспелавы саркастычны адказ: «Ды ў іх у абодвух няма ніякай ідэалогіі». Азначна, як кажуць, не патрабуе каментарыяў. І тысячу разоў мае рацыю М. С. Хрушчоў, калі гаворыць:

«У палітыцы партыі, у не ідэалогіі савецкай пісьменніцкай, кампартыі, мастакаў, работнікі кіно і тэатра знаходзяцца невычэрпную крыніцу творчага натхнення. Ідзі партыі яны ўспрымаюць як сваё ўласнае ідэі. Усё сваё творчасцю не па загаду, а па сваёму персанажам яны абароняць марксісма-ленінскія ідэі, змагаючыся з іх ажыццяўленнем. У гэтым яны бачаць сваё савецкае прызначэнне і нічым не абмежаванае праўленне свабоды творчасці, стварэння высокамастацкіх твораў, прасякнутых духам сацыялістычнага рэалізму. Свабодна творчасці

ў ленынскім разуменні заключаецца ў тым, каб ісці разам з народам, стварыць духоўны багацці для народа, і інтарэсах народа». Служыць народу сваім талентам — гэта вялікае шчасце! Дык будзем жа надзейна берэць яго. Будзем стварыць яшчэ больш талентавіты творы!

Вось тое жаданне, якое нараджаецца пры чытанні натхненага артыкула М. С. Хрушчоў «Да новых поспехаў літаратуры і мастацтва» — артыкула, які зноў і зноў пераносіць нас, уздзімаючы незабыўнай сустрэчы, у памятку на ўсё жыццё абстоўку сэрцаў нашых гаспадарчых і беларускіх клопатаў.

Патрысь БРОУКА.

Услаўляць веліч нашых дзён

На лепшых творах літаратуры і мастацтва людзі вучацца правільна разумець і пераўтвараць жыццё, фармуюць свой характар і перакананні. Аб гэтым піша М. С. Хрушчоў у сваім артыкуле «Да новых поспехаў літаратуры і мастацтва». Таму нам трэба пісаць такія творы, па якіх савецкаму чалавек раўняў бы сваё жыццё. З іх пачаць раду задач, якія ставяць перад намі ў сувязі з гэтым, мне хацелася б спыніцца на пытанні сучаснага разумення музычнай мовы і наватарства.

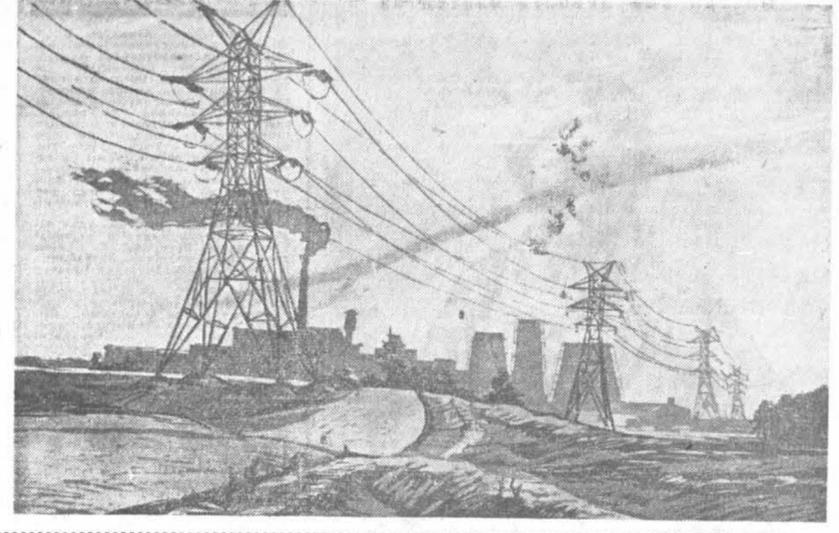
Мы смела глядзім у камуністычнае заўтра. І таму зусім можа быць апраўдана рамантычнае ўспрыняцце савецкім мастаком новай гераічнай сучаснасці. Вядома, гэта не значыць, што мы павінны збываць добрыя класічныя традыцыі або пераўтвараць творчасць, хоць іныя раз можна пацуж такую думку, што народнае песня быццам ужо адкіла свой век. Лепшыя творы класіцы і інтанацыйныя багацці беларускай народнай песні будучы ішчэ вельмі даўга натхняць кампазітараў.

Гаворачы пра сённяшняе наватарства, трэба памятаць пра мелодычныя пачаткі ў музыцы, ад якога залежыць працяглае жыццё твора і існава твора. Практыка паказала, што вялікай папу-

Тыдзень выяўленчага мастацтва

Тыдзень выяўленчага мастацтва, які праводзіцца ў нашай рэспубліцы, выклікае вялікую цікавасць шырокай грамадскасці. На выстаўках, дзе экспануецца творы беларускіх майстроў, заўсёды многа аматараў мастацтва.

Л. АСЕЦКІ. «Высокавольная лінія».

ЗОДЧЫЯ АБМЯРКОЎВАЮЦЬ СВАЕ ЗАДАЧЫ

18 мая ў Вялікім Крамлёўскім палацы адкрыўся трэці Усесаюзна з'езд савецкіх архітэктараў. Пасланцы нашых зодчых сабраліся, каб павесці вынікі пяцігадовай работы, абагульніць стан другога з'езда, наметыць шляхі для вырашэння надзённых задач масавага будаўніцтва.

З'езд адкрыў уступнай прамовай старэйшы савецкі зодчы, ганаровы член Акадэміі будаўніцтва і архітэктуры ССРП А. І. Тегеля.

Бурнымі, працяглымі апладзісментамі сустракаюць прысутныя прапановы выбарцаў у ганаровы прыёмны з'езд, Прызямчы ЦК КПСС на чале з таварышам М. С. Хрушчовым.

Завярдаюцца парадка дзя: 1. Справаздачны даклад праўлення Саюза архітэктараў ССРП; 2. Доклад рэвізійнай камісіі Саюза архітэктараў ССРП; 3. Выбары новага складу праўлення і рэвізійнай камісіі Саюза архітэктараў ССРП.

Бурнымі, працяглымі апладзісментамі сустракаюць узадыяльнікі з'езда з'яўленне на ўрадавых ложах кіраўнікоў Камуністычнай партыі і Савецкага ўрада. Старэйшыя зодчы дэ-става члену Прызямчы ЦК КПСС, сакратару ЦК КПСС М. А. Суляву, які зачытае звернутае да трыста Усесаюзнага з'езда савецкіх архітэктараў прывітальнае лісце Цэнтральнага Камітэта КПСС і Савета Міністраў ССРП.

З дакладам на з'ездзе выступіў член праўлення Саюза архітэктараў ССРП А. В. Улашаў.

Больш і лепш!

Артыкул М. С. Хрушчоў «Да новых поспехаў літаратуры і мастацтва» — натхняючы дакумент. Чытаеш яго і думаш аб Радзіме, аб яе велічыннае справе, аб народе, аб яго штодзённых здыясеннях, папыхаюча ажыццяўленых планах і яшчэ больш захапляючых, асных і выражных першых. Яныя яны і прыросты, як крынічна вада, чыстыя, як сэрца народа, прывабныя, як палёт Юрыя Гагарына, якім захапляемся мы будучы захапляючы наставіны паказанні.

Мы, літаратары Беларусі, заўсёды былі і будзем у злітнасці з партыяй. Мы хочам і павінны працаваць лепш, рабіць любую даручаную нам партыяй справу на выдатку.

Мне моцна запалі ў сэрца словы М. С. Хрушчоў: «У нашым паходзе, як у арміі, усе роды войск неабходны і важныя. Нельга прапусціць наперад і тым больш выйграць ваіну без сапёраў, без артылерыстаў, без пяхоты і іншых родаў войск. Таму не варта спырацца пра тое, хто з нас важнейшы і хто таленавіцей. Гэта была б даўга і беспаспяхова спрэчка. Кожны важны і сваім месца, калі ён добра выконвае свае функцыі, азначна, каб у кожнага будзе заўсёды авострана зброя і накіраванне ў дзель».

Кожны важны на сваім месцы! Хай гэтыя словы будучы для нас праграмнымі і штодзённым абавязковым.

Больш і лепш пісаць — галоўнае. Больш едзіць і часцей выступаць у першыя, па радзіме, па тэлебачанню, у аўдыторыях перад рабочымі, каласнікам, студэнтамі.

Павел КАВАЛЕЎ.

ДЫПЛОМ АТРЫМАНЫ. А ДАЛЕЙ?

У вышэйшых навуковых установах рэспублікі ідзе размярчванне выпускнікоў. Варта зайсці ў любы інстытут, і вы пачуеце сярод студэнтаў самую гарачыя размовы на адну тэму: куды ехачь працаваць. Бадай, за ўвесь час вучобы студэнт ніколі так не хаваўся, як цяпер. Яно і зразумела — чатыры, пяць ці шасць гадоў ён авалоўваў веды, і вось настае час, калі гэтыя веды ён павінен прымяніць у народнай гаспадары краіны. А гэта самы сур'езны экзамен усёй яго шматгадовай вучобы.

Адныя чытуць сібірскія новабудовы, другія хочучы паехаць на цаліну, трыцяя — у свой родны раён, чацвёртыя проста — туды, куды іх пасылаюць. І ўсе яны працуюць сумленна і самаахвотна на карысць Радзімы, усе яны добра разумеюць, што яны перад дзяржавай у вялікім даўгу.

Але ёсць яшчэ і пята... Імяна пра іх і хочацца павесці гаворку. Гэтыя мэхі за ўсё краючыя грамадскія справы, які ў першую чаргу думваюць пра свае асабістыя інтарэсы. Такія робяць усялякія захады, каб пасля заканчэння вышэйшай навукальнай установы застацца ў вялікім горадзе, нават калі тут не знойдзецца адпаведнай іх адукацыі працы. Так, ёсць іныя студэнты-выпускнікі. Яны пасля заканчэння вучобы раптам пачынаюць заўважыць, аб тым, што ў іх няма любові да данай прафесіі. З такім довадам, напрыклад, прышлі пасля мінулагодняга размярчвання чатыры выпускнікі матэматычнага факультэта Беларускага інстытута інжынернай вышэйшай школы, сэрваўцы спецыяльнай і прафесійнай адукацыі БССР М. Дарашвіча, каб замяніць амерыкі прызначэння ў раён. Яны чытуць, не гаварылі пра сваё блуднае іх зыхілы ў вышэйшай адукацыі ССРП у 1960 годзе, указана, што задачы камісіі па размярчванню з'яўляюцца накіраванне маладых спецыялістаў на найбольш важныя прадпрыемствы і будовы, у арганізацыі ўстановаў, якія знаходзяцца на пераферы і маюць патрэбу ў кваліфікаваных спецыялістах. У сваю чаргу, кіраўніком прадпрыемстваў і арганізацый не дазваля права прымаць выпускнікі без накіравання. За гэта яны павінны мець сур'езную ацэнку. А на справе часта атрымліваюцца інакш. Выпускнікі маюць пра тое, куды ён атрымаў накіраванне, а яго ніхто пра гэта не пытаецца. Або так прыбіваюць да месца працы, выпускнікі дэвалююцца, што яго месца занята, але ён не ідзе па новае накіраванне, а пачынае ўладкоўвацца сам. І зноў жа ніхто на новай працы не патрабуе ад яго накіравання. Дырэктар Мінгарпраекта Т. Ляўко, напрыклад, прыняў сем выпускнікоў палітэхнічнага інстытута, хоць яны былі накіраваны ў раён і, магчыма, там іх вельмі чакалі. Без накіравання прымаў выпускнікі ў Беларускае навукова-даследчы інстытут аўтаматыйнай прамысловасці, на многіх прадпрыемствах і ва ўстановах г. Мінска.

Вось яшчэ абуральны факт. Два гады назад выпускнікі фартэпіяна аддзялення Мінскай кансерваторыі Зарубанаў быў паслаў на працу ў Маладзечанскае музычнае вучылішча. Але ён не паехаў туды. Неўзабаве яго след знайшоўся ў Мінскай тэлестудыі — Зарубанаў быў прызначаны рэдактарам музычных перадач. Яго звольнілі толькі пасля таго, калі ў справаздачым дакладзе XXIV з'езду Кампартыі Беларускае Мазураў гаварыў аб няправільным скарыстанні маладых спецыялістаў і ўпамінуў прозвішча Зарубанава. Пасля звальнення выпускнікі выклікалі ў Міністэрства вышэйшай адукацыі БССР і зноў прапанавалі ехачь у Маладзечна. Ён загаліўся, але за накіраваннем не з'явіўся. Праз некалькі час Зарубанаў зноў прыняў у тую ж тэлестудыю. Прычым не толькі прыняў, але і яшчэ працаваў па месцы, прызначэнні яго старшым рэдактарам. Хіба гэта работа за кармай? І незалежна ад чалавек адрэацыя Міністэрства вышэйшай адукацыі БССР А. Панькоў толькі здзіўлена разводзіць рукамі, спрабуючы зразумець, з чым гэта.

Многімі выказваецца і такое спраўдлівае патрабаванне — дыплом павінен выдавацца праз тры гады пасля заканчэння вышэйшай навукальнай установы. Тры гады — гэтым дастаткова для таго, каб малады спецыяліст катчова вывучыў сваё месца ў жыцці. За гэты час ён прынясе дзяржаве немалую карысць. І калі ён, умузжыцца, маючы ўжо і практычныя навыкі, і жыццёвы вопыт, пойдзе атрымліваць дыплом аб заканчэнні вышэйшай навукальнай установы, ён будзе ведаць, што гэты дыплом ім спраўдзі заслужаны.

В. СЛАВІНСКІ.

Калі мы гаворым пра сучаснасць у музыцы, нельга забываць пра добрыя класічныя традыцыі, пакінуць іх у спадчыну вялікімі рускімі кампазітарамі. Гэта не траіць сувязі з народнай песняй, выкарыстоўваць асобныя яе палепы, распрацоўваць і творча пераасэнсуюць іх у буйных творах. Без гэтага наша музыка не будзе даступна шырокім масам слухача.

Закранаючы пытанні аб крытыцы, М. С. Хрушчоў піша, што наша крытыка павіна быць добрай, развіццёвай, таварыскай, а не злапавольнай. На жаль, у нашым асяроддзі сустракаецца яшчэ неадназначнае, неаб'ектыўнае крытыка, якая не дапамагае кампазітараў у іх працы, а наадварот, дэмаліруе яго. З такой крытыкай мы павінны вярнуць расуваючы бар'ераў.

М. С. Хрушчоў заклікае работніку літаратуры і мастацтва натхніцца і ярка ўславіць паспях будаўніцтва камунізма. Мы, беларускія кампазітары, павінны адгукнуцца на гэты заклік і прыкласці ўсе нашы сілы, талент і умненне для напісання новых твораў, вартых нашага гераічнага часу.

А. БАГАТЫЙРОС,
кампазітар, заслужаны дзеяч мастацтва БССР.

най працы. Так, дзяжурнымі па паверу гасцініцы «Мінск» уладкоўваў дзве выпускнікі Інстытута замежных моў — Дзюжычкіна і Бергавая. Дзве другія выпускнікі з'ятага ж інстытута — Жаркова і Гардыбаева былі прыняты ў Інстытут энергетыкі Акадэміі навук БССР. Вось яшчэ больш парадкава-сальны факты. На трактарным заводзе была свабодная пасада інжынера-канструктара. Кіраўнікі завода не знайшлі на гэтую пасаду кандыдатуры лепшай, чым Шімошанка, які скончыў Мінскі мастацкі інстытут. Як можна канструяваць з дапамогаю кіші, фарбую і палатна — таіна, адолець якую — справа проста немагчыма.

А ў праекты інстытут «Беліт» расейскага пасаду інжынера раённай планіроўкі быў залічыў выпускнік фізфака Мінскага педінстытута Гурман.

Я ўжо не называю тых, якія працуюць па спецыяльнасці, але зусім не там, куды іх паслалі. Такіх няма. З 303 выпускнікоў Мінскага педінстытута не «аехаў» ў мінскую горадзе да месца прызначэння 20 чалавек, з выпускнікоў Віцебскага педінстытута — 26. Яшчэ большую лічбу называюць у Беларускай вышэйшай і палітэхнічнай інстытуце.

Чаму ж атрымліваюцца, што выпускнікі можа ехачь, а можа і не ехачь па прызначэнню? Фармальна ў арганізацыі накіравання выпускнікоў няма заган. Міркуецца, што кожны студэнт настолькі свядомы, што ён абавязкова паедзе туды, куды яго паслалі. У Палачыні ад размярчвання маладых спецыялістаў, выдзелены Міністэрствам прыватна-аўтаномны інстытут «Белнафтаабыт», дзе ён і шпёр працуе інжынерам і быў паслаў у саўра «Ждановіч» Мінскага раёна, але паправаў там усяго два месяцы і падаў заяву аб звальненні. Яго звальнілі, хоць выркіцы саўра не павіна была рабачь гэтай. Хутка ў Кушмане прыгледзілі ўпраўленні «Белнафтаабыт», дзе ён і шпёр працуе інжынерам па эксплуатацыі і капітальнага будаўніцтва нафтава. Няўжо кіраўнікі гэтай установы не ведаюць, што прымаць маладых спецыялістаў без накіравання можна толькі пасля таго, калі пасля заканчэння імі вышэйшай навукальнай установы пройдзе не менш трох год? Больш таго, на працягу трох год забараняецца выкарыстоўваць маладых спецыялістаў ва ўпраўленчым апарате, перамяшчачь іх на працу, не звязаную са спецыяльнасцю.

Так, у сур'езнай справе размярчвання і выкарыстання маладых спецыялістаў ёсць яшчэ недахопы, якія ішчы разспрыта карыстаюцца некаторыя існуючыя выпускнікі. І штосць трэба рабіць, каб на гэты туд парадкаў. Аўтару гэтага артыкула даваўся гутарыць з кіраўнічымі работнікамі Міністэрства вышэйшай адукацыі БССР, раду інстытутаў Мінска, і ўсе яны ў адзін голас гавораць аб тым, што трэба больш строга патрабаваць ад тых выпускнікоў, якія па розным прычынам ўхіляюцца ад выезду на месца прызначэння і ўсімі сіламі стараюцца застацца ў сталіцы. Але перш за ўсё неабходна ўзмацніць выхавальную работу сярод студэнтаў — кожны з іх павінен зразумець, што хоча ён гэтага ці не хоча, ён абавязаны адпрацаваць хоць бы тры гады там, куды яго пасылаюць. Толькі ў гэтым выпадку ён у нейкай ступені кампенсуе затрачаны на яго дзяржавай срэкі. А калі выпускнікі гэтыя не зразумелі, трэба проста спягнаць грошы, якія народ затраціў на яго вучобу. Калі чалавек будзе добра ведаць з першага курсу пра тое, што ён з'явіцца сур'езным дзяжурніком у дзяржаву, дык і стаўленне яго да вучобы будзе інаша.

Многімі выказваецца і такое спраўдлівае патрабаванне — дыплом павінен выдавацца праз тры гады пасля заканчэння вышэйшай навукальнай установы. Тры гады — гэтым дастаткова для таго, каб малады спецыяліст катчова вывучыў сваё месца ў жыцці. За гэты час ён прынясе дзяржаве немалую карысць. І калі ён, умузжыцца, маючы ўжо і практычныя навыкі, і жыццёвы вопыт, пойдзе атрымліваць дыплом аб заканчэнні вышэйшай навукальнай установы, ён будзе ведаць, што гэты дыплом ім спраўдзі заслужаны.

В. СЛАВІНСКІ.

Калі мы гаворым пра сучаснасць у музыцы, нельга забываць пра добрыя класічныя традыцыі, пакінуць іх у спадчыну вялікімі рускімі кампазітарамі. Гэта не траіць сувязі з народнай песняй, выкарыстоўваць асобныя яе палепы, распрацоўваць і творча пераасэнсуюць іх у буйных творах. Без гэтага наша музыка не будзе даступна шырокім масам слухача.

Закранаючы пытанні аб крытыцы, М. С. Хрушчоў піша, што наша крытыка павіна быць добрай, развіццёвай, таварыскай, а не злапавольнай. На жаль, у нашым асяроддзі сустракаецца яшчэ неадназначнае, неаб'ектыўнае крытыка, якая не дапамагае кампазітараў у іх працы, а наадварот, дэмаліруе яго. З такой крытыкай мы павінны вярнуць расуваючы бар'ераў.

М. С. Хрушчоў заклікае работніку літаратуры і мастацтва натхніцца і ярка ўславіць паспях будаўніцтва камунізма. Мы, беларускія кампазітары, павінны адгукнуцца на гэты заклік і прыкласці ўсе нашы сілы, талент і умненне для напісання новых твораў, вартых нашага гераічнага часу.

А. БАГАТЫЙРОС,
кампазітар, заслужаны дзеяч мастацтва БССР.

ПЛАН—ДАТЭРМІНОВА!

Кінемеханік Гардоцкага раёна Віцебскай вобласці І. Барбосаў выступіў на рэспубліканскай нарадзе работнікаў культуры і інжынернай — да дня адкрыцця XXII з'езда КПСС выканаць гадавы план кінабаслугаўвання населення.

малі ўсе работнікі кінасеткі раёна. Яны вырашылі: да дня адкрыцця XXII з'езда партыі выканаць гадавы план эксплуатацыі кінасеткі па ўсіх паказчыках.

А. ЦІСМЯНЕЦКІ,
намеснік начальніка
Віцебскага абласнога
ўпраўлення культуры.

Тыдзень выяўленага мастацтва

А. ЗАСПІЦКІ. «Матрыштва».

Міністэрства культуры БССР

Міністэрства культуры БССР заадрэалявала п'яць мастацтва аб'яўдзенага новабудоваў рэспублікі. Інтэлектуальны Салігорскага калінага камітэта, Полацкага мастацтвапаказнага заводу, Брэсцкага ДРЭС, Шацінскага заводу штурчанага аўтаніма і Гродзенскага мастацтвапаказнага заводу пазнаваўца з майстарства мастацтва Беларусі і братніх рэспублік. На працягу года ў мастацтва аб'яўдзенага публіцысты артысты тэатра оперы і балета, ім Янін Куляш, ім Янін Полаца, ім Гоманга, абласны драматычны тэатр.

ПРАЎДЗІВА, ПА-МАСТАЦКУ

Кладучы на паперу свае думкі, назіранні, адпаведныя жыццё тэроў, пісьменніку трэба прабачыць, «судзіць», якія пачуці, уцвядзенні і асацыяцыі вылічае ўсё гэта ў чытача. У Хомчанка аўтар кніжкі для дзяцей «Рукавіцы генерала Даватара», умее накіраваць думкі і пачуці ў пэўным кірунку. У В. Хомчанкі забавляеца зай-заварэнае ўменне будаваць сюжэт апавядання, падаваць напружана, пачынаю драматызму адарні, паўнаўчы праз іх глыбокі, цырыя перажыванні сваіх герояў-дзяцей. Пісьменнік ніколі не паўнава, не становіцца ў позу, а з добрым захваленнем маюць героі. Пры ўсім гэтым, у чытача не ўнікае адчування, што аўтар пераступае межы рэальнага і прыдуманага незвычайнага сюжэтных кады. Гэта майстэрства. Сіла ўздзеяння лепшых твораў В. Хомчанкі на чытача ў тым, што пісьменнік шыра, па-мастакску, раскавае пра тое, што ўражала яго ў жыцці. У апавяданні «Збанок малака» хлопчык Сяргейка на Украіне лясую сустракаецца з Уладзімірам Ільчом. «Ты што ж — пастухом на-няўся? — пацікавіўся Ільчо. — Не, дзец Патап пасе. Зараз ён чагошч ў сельсавет пайшоў. А мяне папрасіў за статкам паглядзець. Восі і бізун даў. Сяргейка адкінуў канец бізуну, потым з сілай сымкнуў ім уперад. Сухі лёсак расск застылае, на-стоенае водарам кветка і ягад па-ветра. — Ого, — паваліў Ленін. — Ты сапраўды пастух. — Як з вінтоўкі страіў, праўда?»

Затычка пустой бочки

— Заароў, Пітро! Што гэта ты стаіш нос апусціў? Захароў ші што? — Ды не... Стаю вось і думаю, куды падацца, каб уладкавацца дзе на працу. Не рыхвала б маглі прамавіць, каб рухавейшая былі, ды, праманаша, у кішні пушта. — Дык у чым справа, дружа! Восі жа перад намі растаран. Зой-дзем і пераклім па чары. Сабры селі за сталік, і ласка першай чаркі гутарка пачыла веселіць. — Як жа гэта ты апынуўся за бортам? — Звольнілі, і фёс — пакура адказвае Пітро. — За што? — Кажуць, не справіўся са сваім абавязкам, а яшчэ тоес-справіваўся. — Ты ты ведаеш, куды падацца? Восі дурні! Ідзі туды ў рабаны адрэц культуры. Есць свабодная па-сада дырэктара Дома культуры. — А што там трэба рабіць? — Ды нічога! Кінеманік будзе круціць фільмы, а ты раз на тыдзень арганізуй танцуюць у клубе, і ад-пачывай сабе на адароў цэлы ты-дзень. І што ты думаеш, у гэты ж дзень Пітро атрымаў загад аб прызначэн-ні яго дырэктарам Дома культуры. Не верце, што так можа быць? Дык прыязжайце ў Крышчкі раённы адрэц культуры Там у вас не спытаюць, ці знаеце яму куды ідзі праці, ці цікавіць яна вас, але калі есць дзе пустае месца, пас адразу сунуць туды, як затычку да пустой бочки. Далеіно жую клуб Будслаўскага сельскага Дома культуры нагавае пустую бочку. І восі у снежні 1960 г. на пасадку дырэктара Дома культуры прызначыў маладога аэскаватаршыка Валіяціна Ісачынікі, па віне якіх у 1955 годзе згар-раў валькі, толькі што адраментава-ны будынак клубу). Апавяданне «Мой друг Міха-эль» — гэта асобныя эпизоды з жыцця двух саброяў. Яны ахоплі-ваюць значны адрэц часу, але арганічна звязаны паміж сабою, узла падпарадкаваны адной зад-ке — паказу сапраўднай чала-вечай сутнасці. Фобар Міхаель жыццёва пражывае, ён намалыва-ны смелым, буйным мазкамі. Яркі мастацкі дэталі, удалы, прадэманстраваны, некаваныя сюжэты, павароты і глыбокае асэнсаванне аддасправаных фак-таў — такія якасці лепшых апа-вяданняў новай кніжкі В. Хомчанкі. З неахопаў жа не можна ўка-заць на паўтарэнне адных і тых жа дэталей у розных творах, на-сухасць паасобных выразаў, наў-насны стылістычны недакладнас-ці, якія прыводзяць часам да па-рушэння сэнсу. Напрыклад: «Апоўдні здрыгануліся снены по-грабы. Гэта страілі не дзе побач на-шы гарматы. Са стрэх і снён па-сыпаліся мох і кастрыцы». Чалавек, які сядзіць у пограбе, не можа ўбачыць, як са стрэх сы-паліся кастрыцы. Наогул жа ўражанне ад новай кніжкі В. Хомчанкі добрае.

З ПАЧУЦЦЁМ СУЧАСНАСЦІ

Андрэй Макабнак напісаў па-фасную камедыю пра нашу сучас-насць. У аснове яе сюжэта — востра барышча перадава і адрэалага ў нашым жыцці. Выкры-ваючы трагічны сатырычны сло-вамі тое, што павіна адыцца ў нябыт, драматург асця бацьшы перспектыву, адмаўляе бласце ў ім сыварэжына высокіх ідэалаў. Камедыя прасякнута думкай пра звышчынны дзень. Увэрне, яна і звышчынна тым звышчынна дзень, які нараджаецца сёння ў працы, уземаадносна, рознае савет-скіх людзей.

«ЛЯВОНІХА НА АРБЕЦЕ» У ТЭАТРЫ ІМЯ Я. КУПАЛЫ

Нелая фігура сучаснага індыві-дуаліта, які ніяк не можа пазба-віцца ад перажыткаў мінулага. Лявон старанна вывучае саветскія законы, каб знайсці ў іх хоць не-вялікую шчыльню для абгрунта-вання сваёй прагнасці. І з кал-гасій працы Лявон можа жыць добра, у дастатку, але гэта не за-давальняе яго. Стары псіхалагія дывіце яго да ўласнай хаты, пры-судзілага ўчастка каровы, свін-чы, птушак. Што Лявону да та-го, што жонка, апра працы на ферме, павіна весті яшчэ і ўсю хатнюю гаспадарку, што яна з-за прамернай працы свету белага не бачыць. Ён па старой сялян-скай звычцы проста лічыць жонку прапаранкай. У некаторых сценах аўтар і акцёр паказваюць Лявона ў ка-мізіне асяціліні, ён нагадвае абінтэжанага Сабука са старадаў-няга вадэльля, калі таму пры-шчоса ўсё рабіць за жонку. Але Лявон сам ідзе на такую «са-макхварнасць». Ён смеіцца ў ва-чэр, і дзіць, а смех — моцная зброя, яна ён проста ў сэрца. Паступова Лявон пачынае разу-мець, што шлях яго жонкі, яе по-гляды — правільныя. З Лявона ж пачынаецца нават сусветна Клавя, якая прагне прывабыць добрага «рабочага кнзя» для свайго бес-царнага існавання. Глядач выходзіць з тэатра пер-шы спекаля ўбываннем, што і дапамагаю жонкі, даці Соні, зя-ця Міхаіла і ўсім сумленных кал-гаснікаў Лявон змяніцца, стане-добрам мужам і стараным кал-гаснікам.

зю выконвае ролі, падобна да гэтай. Але ён знайшоў тут шмат новых характэрных рыс і, гадоў-ноў прахатраў.

Не знойдзена ў гэце дзейнай лініі для маладых калгаснікаў. Пазбаўленыя выразнай характа-рыстыкі, яны бады, што адрэаля-валіся ад свайго саветскага функ-цыяна. Тым не менш В. Тарасуў у ролі Міхаіла і З. Зубкова — Со-ня — прывабыла і жыццёвая пара. У З. Зубкова м'яккі дзірм спалу-чэнне з дзівочай чыстай па-чучыў В. Тарасуў вярта зра-біць свой вообраз больш цёлым і пранікнёным. Міхал — шыра за-каван, а ў спекалях выглядае крыху сучасным і заната суро-вым. Думаецца, што і ў адноснах да Глузлакова хлопцэ павінен быць больш стрыманым — усё ж такі перад ім старыяны раённа-канкома, пажылы чалавек. Базаітасна выкрывае драматург разабшчанаў Клавю, сваесабаў-ную высокую драпежніку і дар-мадуку, акая шукае сабе сыгата і бескалопнага жыцця. Яна і кар-воў задала на ферму не таму, што ўласны гэта, як Лушка, палат-ліць гэта, прысрэдзілі ў калгаснім жыцці, а каб «вельмі амаць». «І гарод, алдам», — гаворчыць яна, — «папачнуць ўмеру, пагулюю ўдвала». А то «...прывабыла сьбе та гарода, да кароўкі, рукі бяды, як граблі, ногі брудныя ад гною...». Е. Рычкова вельмі да-кладна выконвае ролі Клавю, у характары якой спалучаюцца жа-ночыя спакуснасці і псіхалагія канікама, пажылы чалавек.

С. Хацкевічу у каторы раз ужо лаводзіцца выконваць ролі стар-шын калгаса Нельга не забав-жыць, што акцёр разам з рэжыс-раў шмат працаваў, каб знайс-ці новыя рысы для Буйкевіча. Гэта відзець не толькі ў знешнім малюнку вообраза, але і ў моўных інтанацыях, у манеры трымацца і гаварыць з людзьмі.

Трапныя рысы сатырычнага ха-рактеру анашоў Ул. Кудзюц у ролі Цесакова.

Спекаль «Лявоніха на арбеце» не пакідае гледача абыжа-вым, абуджае думку і дзейнасць на пачуці. Ён трапіа б'юль в. Ри-чкова і псіхалагія б'юль в. Ри-чкова з тым нельга не папракнуць драматурга за асобныя моманты вынайка камедыянісці. У прыват-насці, мова камедыі засмечана дзьялектызмам і жарганам, а ча-сам нават грубымі выразамі.

Яўген РАМАНОВІЧ.

Сцена са спекаля «Лявоніха на арбеце». У ролі Лявона — артыст В. Платонаў, у ролі Клавю — артыстка Е. Рычкова.

Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сяргейкавага, — Ул. Б.) дара-чырвоную, з белай плямкй на ўзбё лоб каровы, аднычкі варты і крыкуць: — Вельмі па-дзіцячаму сказаана, і вельмі добра гэта падаў аўтар. Праз некалькі дзён пасля су-стрэчы з Ільчом Сяргейка захва-раў. Даведаўшыся пра гэта, «Ле-нін тут жа сабраў дзятчкі і павёў іх у вёску да Сяргейкі». У хлопчыка моцна балела го-ла. Доктар сказаў, што яму трэба шчыцепа малака. «А дзе ж яго возьмем, то малака, — гаворчыць маці, — калі каровы няма». Дні праз два дзьядзкі Іван, старшыня сельсавета, «падаў да іх (Сярг

